

CZY CEL UŚWIĘCA ŚRODKI? O ODPOWIEDZIALNOŚCI RZĄDZĄCYCH – DEBATA

BEATA ZIELIŃSKA
TADEUSZ BANOWSKI

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły ponadpodstawowej poziom rozszerzony

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek
Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska
Bożena Świąch
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Czy cel uświęca środki? O odpowiedzialności rządzących – debata.

Klasa / czas trwania zajęć/lekcji:

I / 90 minut

Cele. Uczeń:

- przedstawia i uzasadnia własne poglądy;
- tworzy wypowiedzi argumentacyjne;
- stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne;
- analizuje tekst kultury.

Metody/techniki/formy pracy:

- praca z tekstem literackim;
- debata oksfordzka.

Środki dydaktyczne:

- Niccolò Machiavelli, *Ksiązę*.

Opis przebiegu lekcji:

Część wstępna: Uczniowie przypominają z poprzedniej lekcji problematykę dzieła, nauczyciel podaje problem do debaty: czy władca może kierować się zasadą: cel uświęca środki?

Część właściwa: Uczniowie pod kierunkiem nauczyciela ustalają zasady debaty, a następnie dzielą się na dwie strony – zwolenników i przeciwników sformułowanej tezy. W trakcie argumentacji uczniowie wykorzystują zgromadzone argumenty, odnoszące się do sytuacji codziennych i tekstów kultury. Wybrani uczniowie pełnią funkcję obserwatorów i notują argumenty.

Część podsumowująca: Uczniowie formułują wnioski, jeśli w trakcie debaty zmienili swoje stanowisko wyjaśniają, jakie argumenty ich przekonały, dostrzegają uniwersalność problemu.

Komentarz metodyczny:

Lekcja powinna być przeprowadzona po omówieniu *Księcia*. Uczniowie przygotowują się do debaty w domu.

Dla uczniów ze SPE warto przygotować pytania pomocnicze lub ułatwiające im tworzenie argumentacji (dostosowanie do zaleceń PPP). Lekcja odnosi

się do różnych poglądów i postaw przyjmowanych przez ludzi, uczy szacunku i tolerancji, dlatego istotne jest kontrolowanie respektowania zasad debaty oksfordzkiej i stworzenie odpowiedniej atmosfery na lekcji. Ćwiczone umiejętności przydatne będą w życiu codziennym i odnoszą się do kształtowania postawy obywatelskiej. Zajęcia są doskonałym narzędziem doskonalenia umiejętności współdziałania oraz uczą podejmowania indywidualnych decyzji i ponoszenia za nie konsekwencji. Lekcja bazuje na zastosowaniu metod aktywizujących, angażujących uczniów do pracy w grupie, wykorzystaniu zasobów internetowych oraz tradycyjnych źródeł informacji. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, wykorzystać mocne strony ucznia, tworzyć atmosferę pracy sprzyjającą budowaniu pozytywnych emocji i doświadczeń, dostosować materiały i narzędzia do warunków i możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę, stosować zakreślenia, dostosować wymagania edukacyjne, stopień, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu i udzielić wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską, stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a w których miejscach popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Należy umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu poprzez angażowanie go dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych. Podczas lekcji realizowane są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej, w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (teksty literackie), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca w grupach), w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się).